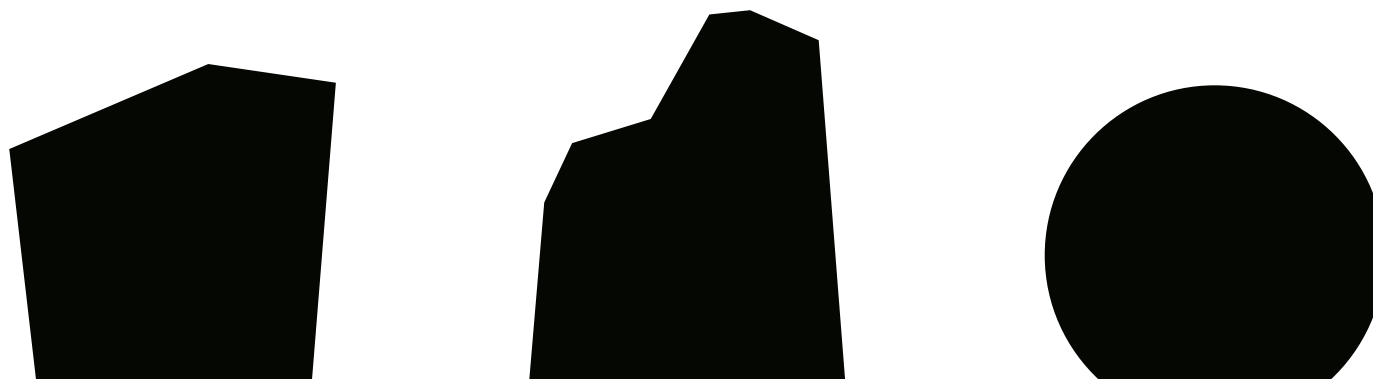

Náhrobek Milana Kundery

B | R | N | O

Katalog soutěžních návrhů

Náhrobek Milana Kundery

Architektonicko-výtvarná jednofázová otevřená soutěž o návrh

Zadavatel

Statutární město Brno

Organizátor

Odbor kultury, Magistrát města Brna

Katalog soutěžních návrhů

Červenec 2025

Úvodní slovo

Předmět soutěže

Soutěžní porota, termíny a ceny

Návrhy

1. místo: Johannes Paar,
Mair-Paar Büro für Architektur ZT GmbH

2. místo: Hannes Stiefel,
Stiefel & Company Architects

Odměny

akad. arch. David Vávra

MgA. Václav Polján

atelier jasné s.r.o. – Mgr. Petr Holeček

MgA. Lukáš Wagner

Eldar Hajdarevic, M. Sc.

MONOLIT elements s.r.o. –
Tomáš Vrba, MgA. Hana Svobodová

Neoceněno

Peter Pištěk

Mgr. art. Peter Ilčík

akad. soch. Jiří Fuchs

Zuzana Kantová

doc. Jiří Sobotka, akad. soch.

Studio Kubinský s.r.o. –
Bohuš Kubinský, Monika Kubinská

Ing. arch. Radim Horák

MON NOM STUDIO s.r.o. –
Ing. arch. Roman Ženatý,
Dipl. Arch. Adriano Ferrer Escoyla

4	doc. MgA. Jakub Gajda, Ph.D.	30
5	Ing. Jiří Mašek	31
8	STABIL s.r.o. – Ing. Petr Daniel, Ing. Pavel Bína	32
	MgA. Tereza Svatošová	33
	HUA HUA ARCHITECTS s.r.o. –	
10	Ing. arch. Václav Kocián, MgA. Natalie Chalcarzová	34
	akad. soch. Zbyněk Fojtů	35
12	Ing. arch. Lukáš Kemr	36
	Radek Svoboda	37
	DEXON ART s.r.o. – Ing. Jaromír Gargulák	38
15	Architekti Brno s.r.o. –	
16	Mgr. René Vlasák, akad. mal., Ing. arch. Tomáš Jurák	39
17	2109 Di Thomas Baertl	40
18	Ing. arch. Marek Ječmen, MgA. Zuzana Bartošová	41
19	Mgr. Linda Trpálková, Marian Kay	42
	akad. arch. Miroslav Vochta, Jan Vavruša	43
20	Ing. arch. Radek Taláš	44
	Ing. arch. Jaroslav Sedlák	45
22	MgA. Miroslav Žáčok	46
23	Michaela Tomášková, Jorge Juan Gómez Vázquez,	
24	Agáta Slámová, Jiří Polák	47
25	Dominik Červinka, Ing. arch. Jan Mojka	48
26	Ing. arch. Petr Jureček	49
	Intervence s.r.o. –	
27	Mgr. Adam Vodička, Ing. arch. Laura Draxler	50
28	STUDIO D1 s.r.o. – Radovan Veselý, Pavel Tasovský	51
	MAILLARD ET MAILLARD –	
	Loic Maillard, Samuel Vermeulen	52
29		

Úvodní slovo

Těší mě, že vám mohu představit architektonicko-výtvarnou otevřenou jednofázovou soutěž, jejímž cílem bylo vytvoření náhrobku pro místo posledního odpočinku světově proslulého spisovatele a brněnského rodáka Milana Kundery a jeho manželky Věry na Ústředním hřbitově města Brna.

Milan Kundera zůstane v dějinách zapsán jako jeden z velkých spisovatelů a myslitelů 20. a 21. století. Větší část života prožil ve Francii, ale jeho pouto s Brnem zůstalo silné. Narodil se tady, jeho otec Ludvík Kundera zde byl prvním rektorem Janáčkovy akademie múzických umění, žil a tvořil tady jeho milovaný Janáček. Brno svému rodákovi v roce 2009 udělilo čestné občanství, od roku 2023 spravuje jeho duchovní odkaz v podobě Knihovny Milana Kundery a stane se také místem, kde tvůrce se svou manželkou spočine navždy.

Měla jsem tu čest zasednout v porotě soutěže o náhrobek, do níž bylo podáno 41 přihlášek a hodnoceno bylo 39 návrhů. Vzhledem k jejich vysoké úrovni jsme to my, porotci, neměli lehké. Diskutovali jsme, pečlivě jsme zvažovali, nakolik jednotlivá řešení naplňují požadavky mimo jiné na originalitu,

ideovou jasnost a kreativitu, ale také jak se vztahují k uměleckému i lidskému odkazu Milana Kundery a jeho ženy Věry. Rozhodnutí nebylo jednohlasné, ale porota nakonec za vítězný označila návrh číslo 31 od studia Stiefel & Company Architects. Na podnět ředitele Moravské zemské knihovny a osobního přítele manželů Kunderových Tomáše Kubíčka Rada města Brna vše znovu pečlivě posoudila a nakonec zvolila pro realizaci „levitující náhrobek“, který obsadil druhé místo a jehož autorem je rakouský architekt Johannes Paar. Radní se s panem ředitelem shodli v názoru, že tento návrh nejvíce respektuje přání manželů Kunderových, aby byl náhrobek jednoduchý a střídmy a odpovídal tak kunderovskému autorskému stylu, který se nevyžívá v ornamentu, naopak je analytický, výrazově redukovaný a nesymbolický.

Dovolte mi, abych všem umělcům, kteří se soutěže účastnili, poděkovala za jejich odvahu, invenci a tvůrčí úsilí, s nimiž vzdali hold jednomu z největších světových spisovatelů současnosti s českými, ba přímo brněnskými kořeny. Věřím, že v červenci 2026, kdy uplynou tři roky od jeho úmrtí, si Milana Kunderu připomeneme nad novým náhrobkem na čestném pohřebišti Ústředního hřbitova města Brna.

Markéta Vaňková
primátorka města Brna

Předmět soutěže

Předmětem soutěže bylo vytvoření autorského soutěžního návrhu výtvarného řešení náhrobku čestného hrobu Milana Kundery (dále také soutěžní návrh nebo návrh), umístěného v čestném kruhu Ústředního hřbitova města Brna ve skupině čestných hrobů č. 25E, hrobové místo č. 15, a jeho realizace dle vybraného autorského návrhu. Čestný kruh je čestným pohřebištěm s náhrobky významných osobností. Nachází se v nejstarší části Ústředního hřbitova města Brna a požívá památkovou ochranu.

Cílem bylo, aby umělecky ztvárněný náhrobek důstojně připomínal odkaz Milana Kundery a svým vizuálním pojetím i uměleckými tendencemi současnosti odrážel jeho příběh a význam dnešním i budoucím generacím. V rámci soutěže

o návrh se očekávalo získání návrhu na realizaci náhrobku, jenž bude mít vysokou výtvarnou úroveň, respektující přání manželů Kunderových na jednoduchost jeho řešení – Kunderův autorský styl je analytický, nesymbolický, výrazově redukovaný, ale nezjednodušující, vždy mířící k intelektuální pointě, nikoliv ornamentální.

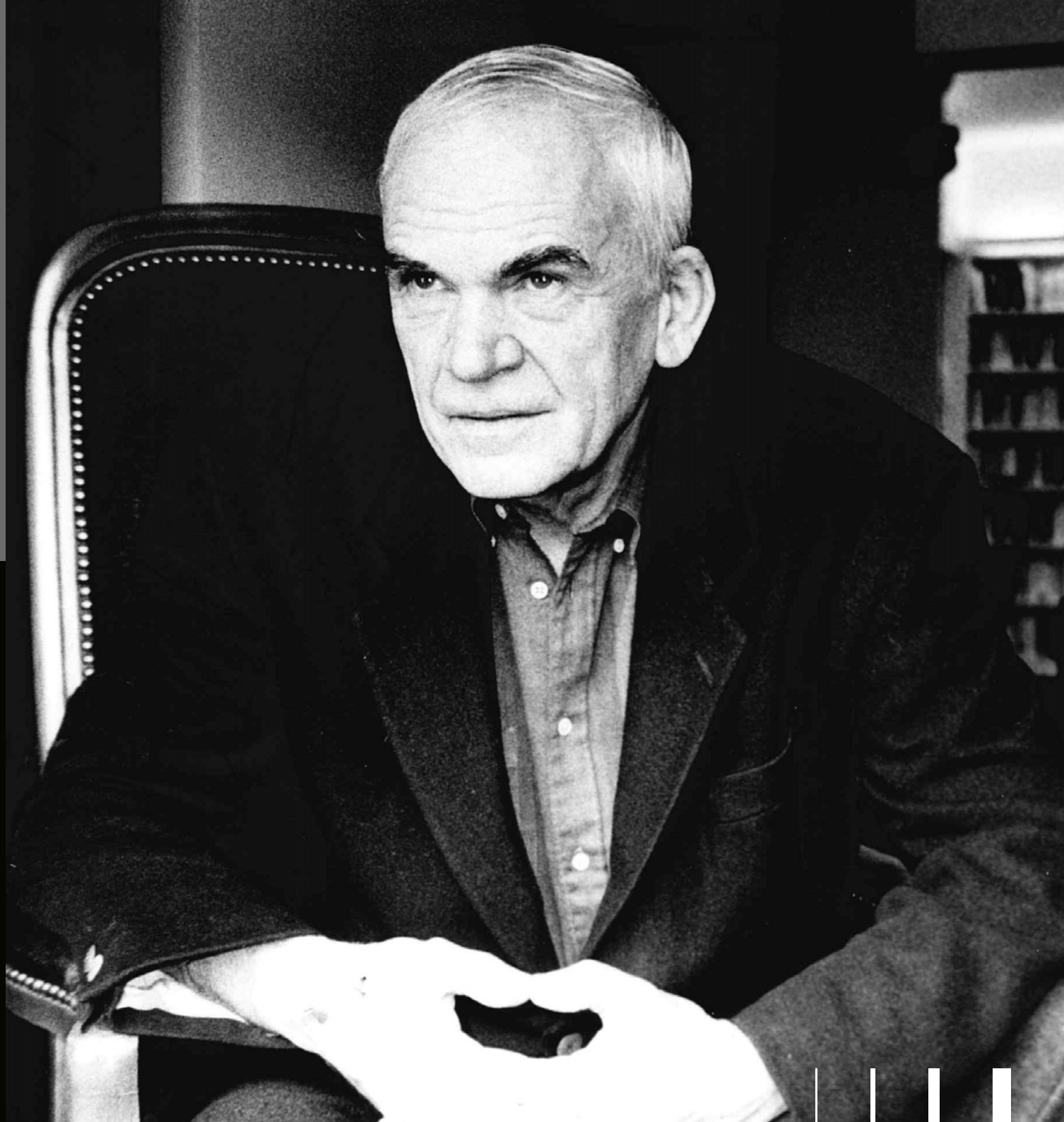
Předpokládaná hodnota veřejné zakázky na realizaci díla – 1 250 000 Kč bez DPH.

Milan Kundera

* 1. dubna 1929, Brno

† 11. července 2023, Paříž

byl česko-francouzský spisovatel. Od roku 1975 žil ve Francii a je považován za jednoho z nejvýznamnějších spisovatelů, představitele československé i světové literatury. Texty psal nejdříve česky, později francouzsky. Do literatury vstoupil jako básník a dramatik, nakonec se ale stal celosvětově známým především jako prozaik a esejista. Jeho díla byla přeložena do mnoha jazyků a získala mezinárodní uznání. Přesto Kundera málokdy poskytoval rozhovory nebo veřejně vystupoval. Jeho práce však zanechala v literárním světě nesmazatelný otisk.

Historie a současnost čestného kruhu

Čestný kruh je od založení Ústředního hřbitova určený k pohřbívání významných osobností Brna a vytváří samostatnou skupinu označenou jako 25e, kterou tvoří vnitřní (řada 1) a vnější (řada 2) řada. Do prostoru čestného kruhu je umožněn přístup ze čtyř stran, čímž vznikají čtyři sekce, přičemž ve vnitřním obvodu se v každé části nachází šest hrobových míst. Ve vnějším obvodu pak najdeme v případě dvou jeho částí pokaždé devět hrobových míst a v případě zbylých dvou částí pak osm a deset hrobových míst. Aktuální počet hrobových míst v čestném kruhu je tedy šedesát a jeho kapacita je po zřízení čestného hrobu pro manžele Kunderovi zcela naplněna. Stará část hřbitova

s čestným pohřebištěm a náhrobky jako nejstarší část Ústředního hřbitova města Brna s čestným pohřebištěm významných osobností požívá památkovou ochranu (KATALOGOVÉ ČÍSLO 1000133680_0005) a při realizaci nového náhrobku manželů Kunderových je potřeba toto reflektovat.

Hřbitov není pouze místem posledního odpočinku pohřbených osob, je i galerií umělecky hodnotných náhrobků od význačných umělců nebo známých kamenických dílen.

Soutěžní porota:

řádní členové poroty – závislí

JUDr. Markéta Vaňková, primátorka města Brna

RNDr. Filip Chvátal, Ph.D., náměstek primátorky města Brna

Bc. Kateřina Jarošová, MBA, uvolněná zastupitelka města Brna pro oblast marketingu a PR

Bc. Tomáš Aberl, radní města Brna

řádní členové poroty – nezávislí

doc. MgA. Ondřej Císler, Ph.D., autorizovaný architekt, Fakulta architektury – České vysoké učení technické v Praze

Mgr. Marcel Fišer, Ph.D., historik umění, ředitel Galerie výtvarného umění v Chebu

Prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D., ředitel Moravské zemské knihovny v Brně

Mgr. Terezie Petišková, ředitelka Domu umění města Brna
akad. soch. Martin Zet, umělec a sochař

náhradní členové poroty – závislí

JUDr. PhDr. Martin Příborský, EMLE, uvolněný zastupitel města Brna pro oblast strategického rozvoje, metropolitní spolupráce a integrovaných územních investic

MUDr. Alena Gruberová, zastupitelka města Brna, členka Komise kulturní Rady města Brna

náhradní členové poroty – nezávislí

Mgr. Marie Foltýnová, Ph.D., vedoucí oddělení Správy veřejné plastiky v Galerii hlavního města Prahy

doc. MgA. Dominik Lang, sochař, vedoucí Katedry volného umění – Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

Termíny soutěže

Zahájení soutěže

6. 2. 2025

Lhůta pro podání návrhů

9. 6. 2025 do 23.59 h

Hodnoticí zasedání poroty

1. 7. 2025

Uveřejnění výsledků soutěže

31. 7. 2025

Výstava soutěžních návrhů

19. 9. – 4. 10. 2024

Ceny

1. místo	75 000 Kč
2. místo	100 000 Kč
3. místo	neuděleno

Odměny pro 6 návrhů v celkové výši 75 000 Kč.

Cena za 3. místo ve výši 50 000 Kč a Odměny v celkové výši 25 000 Kč, tj. celkem 75 000 Kč, byly rozděleny mezi 6 návrhů.

Soutěžní návrhy

1. místo

Paar Büro
für Architektur ZT GmbH

Anotace

Návrh přistupuje k tématu vzpomínky s promyšleným, jemným, ale jasně čitelným gestem. Náhrobek leží vodorovně nad urnovým hrobem a působí dojmem, že se jemně vznáší nad zemí. Jeho spodní strana kopíruje topografii terénu, čímž vzniká nerovnoměrná vzdálenost mezi kamenem a zemí. Tyto nepravidelné boční pohledy jemně utvářejí osobitý charakter náhrobku. Střídmá forma náhrobku soustředí pozornost na samotný nápis. Jeho rovný povrch zůstává bez dekorativních prvků a poskytuje prostor pro květiny či osobní dary, které mohou zanechat pozůstalí a návštěvníci. Tato plocha se tak dočasně zaplňuje a opět vyprázdní – tiché místo pro vzpomínku a ztišení.

Hodnocení poroty

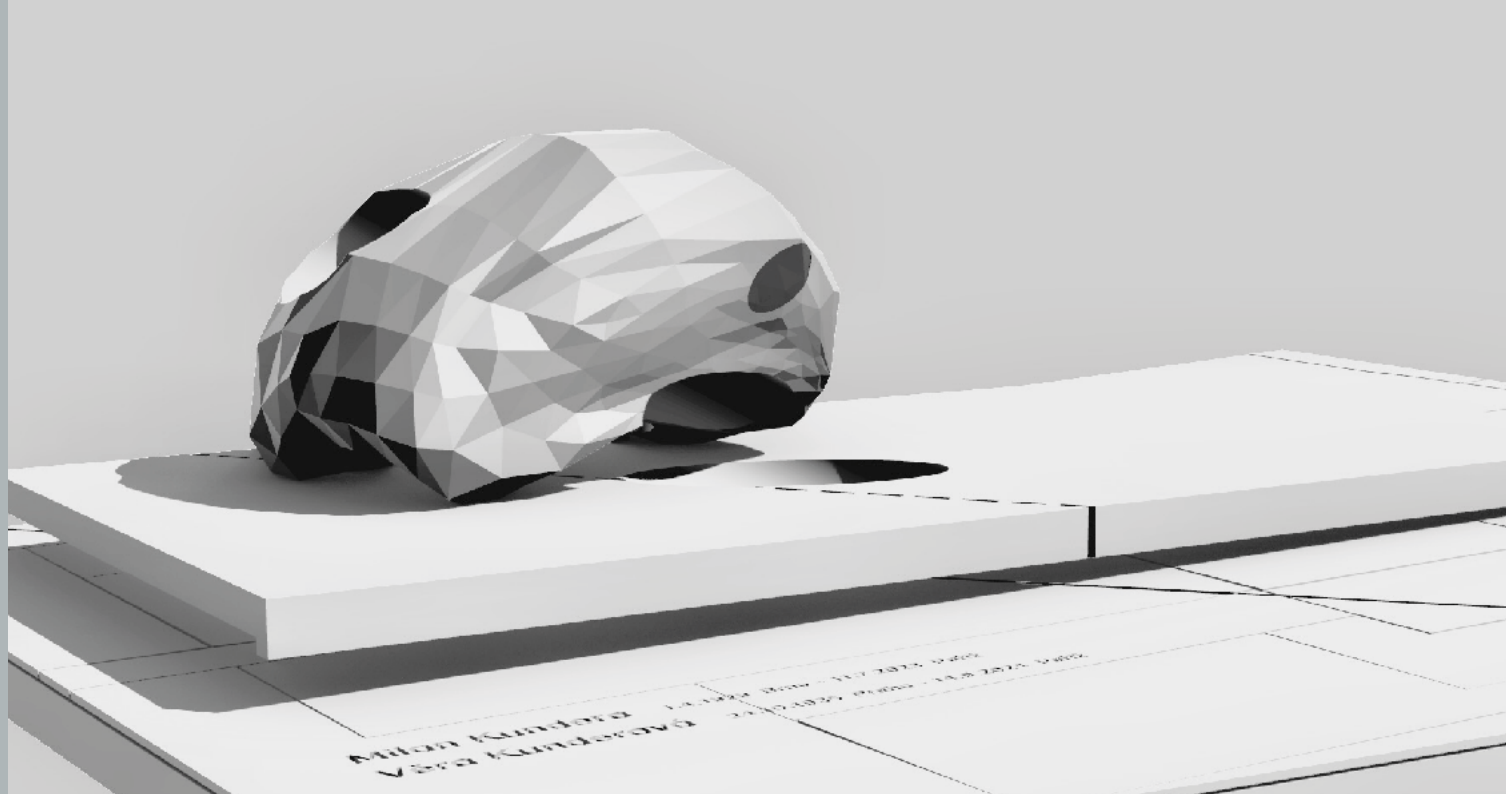
Porota konstatovala, že návrh zaujme svojí jemností, čitelným gestem, ale také svojí poetikou a střídmostí, čímž splňuje požadavek stylové jednoduchosti. Porota kladně ohodnotila také typografickou stránku návrhu a konceptuální přístup k řešení účelu soutěže. Střídmé pojetí a dojem levitujícího náhrobku splňuje ve vysoké míře požadavky na originalitu a kreativitu. Členové poroty konstatovali, že řešení nese několik významových rovin, které jsou aluzí na dílo Milana Kundery (princip lehkosti a tíhy, ironie, nesmrtelnost, struktura, čistá kompozice integrující několik významových plánů, nepopisnost, neprvoplánovost a nedoslovení sémantického gesta, tj. významová otevřenost). Porota ocenila respekt k dílu Milana Kundery.

Materiál

bílý pohledový beton

2. místo

Stiefel & Company architects /
Hannes Stiefel

Anotace

Jedním z ústředních motivů v díle Milana Kundery je motiv exilu a jeho dvojznačnosti ve vztahu k osobním a kolektivním souvislostem historie a původu, místa a přítomnosti, směru a budoucnosti. Smrt je zvláštním druhem exilu, hrob je podivnou formou rezidence. Tato dvojznačnost přetrvává, zatímco kontrola nad výrazem a formou mizí – přebírají ji přírodní zákony.

Náš návrh tento zásadní zlom bere v úvahu. To, co po dlouhé době zůstane, je jeviště, do jehož zdánlivé prázdnoty je vepsáno vše, co mu předcházelo. Hrobové místo je dílem o pomíjivosti a vzestupu života a smrti. Jen náhodou je orientace východo-západní linky čestných hrobů téměř rovnoběžná s osou, která propojuje hrob Milana Kundery a Věry Kunderové s jejich domovem a Kunderovou pracovní v Paříži. Hlavní postava – protagonista – je objekt, který je vyfrézován z masivního dřeva a má komplexní, ale ne komplikovanou geometrii. Ideálně by měl pocházet z českého stromu, například lípy malolisté nebo zimní. Dřevo je neošetřené a je vystaveno povětrnostním vlivům a dlouhému procesu rozkladu.

Hodnocení poroty

Hodnotící porota ocenila především koncepční uchopení, které spojuje exaktní geometrické prvky zakomponované do náhrobní desky s poetickou metaforou pomíjivosti, vyjádřenou dřevěným objektem. Právě výběr dřeva – materiálu s omezenou životností – porota vnímá jako originální a odvážný přístup, který do funerální tematiky vnáší nový významový rozměr. Dřevěná část náhrobku je nositelem nehledané abstraktní formy a její přirozené stárnutí, proměna v čase a postupné zanikání se stávají nedílnou součástí výrazu díla. Tento proces, který tematizuje plynutí času a relativizuje představu trvalosti, je v očích poroty výraznou předností návrhu. Návrh reflektuje současný výtvarný jazyk i estetické cítění, přičemž v sobě nese jak příležitost k meditaci, tak vědomí konečnosti, které umožňuje dosáhnout monumentálního účinku.

Po přirozeném zániku dřevěného prvku (v řádu desítek let) zůstává na místě trvalý prvek – kamenná deska, jejíž decentní motivy stále odkazují na literární odkaz Milana Kundery a připomínají jeho tvorbu.

Autorské dílo přináší čisté řešení vážného tématu s lehkostí, a to v souladu s okolím a okolními náhrobky. Vzájemný soulad materiálu a hmotových proporcí vytváří dokonalý estetický dojem vystihující osobnost Milana Kundery i Věry Kunderové.

Materiál

dřevo, mramor, beton

Odměny

akad. arch. David Vávra

Spolupracující osoby:
Ing. arch. Marie Vávrová,
Robert Daňek

Anotace

Zvolené řešení je jednoduché, tvoří jej dvě rovnocenné desky, u kterých dochází k posunu, aby nebyl hrob příliš patetický. Dva stejné, protilehlé kameny se zanořují vždy na opačné straně do země, tím odhalují své boční strany, na kterých se zjevují jména odešlých. Jako by se jednalo o drobný Žert přírody. Memento mori Směšných lásek. Jistou subtilnost a prostotu vyhlašuje kvalita materiálu. Záměrně byl zvolen odolný kámen – francouzský vápenec Pierre de Comblanchien, o jehož oblibě svědčí i mnoho náhrobků na pařížských hřbitovech Montmartre a Père Lachaise, dále také zdobí interiéry baziliky Sacré-Coeur. Jako protiváha francouzskému kameni je zbylý prostor hrobového místa vydlážděn českou žulou, která se těží v blízkosti Brna. Polarita kamenů je volnou parafrází česko-francouzského osudu manželů Kunderových. Font písma je zvolen stejný, jako byl použit na titulech prvních Kunderových knih.

Hodnocení poroty

Porota ocenila s ohledem na jednoduché řešení odkazující k blízkosti dvou lidí a pro zpracovanou geometrii.

Materiál

tvrdý vápenec s vlastnostmi podobnými mramoru,
dlažba – žula

Anotace

Nosným prvkem náhrobku Milana Kundery je sochařsky zpracovaná podobizna spisovatele zasazená do abstrahované knihy. Zpracování knihy je zcela minimalisticky řešeno, neboť i díla a kresby Milana Kundery promlouvaly ke čtenáři svojí redukovanou formou a jasnou pointou. Měřítko knihy je monumentální, čímž je zdůrazněn umělecký přínos Milana Kundery ve světovém měřítku. Kniha je řešena z leštěného nerez, materiálu, který bude v každém čase reflektovat okolní svět. Netradičně sochařsky zpracovaný reliéf Milana Kundery vytváří atraktivní propojení samotného autora s knihou v jeden celek. Autor vystupuje z knihy a promlouvá k návštěvníkům.

Hodnocení poroty

Porota ocenila originální přístup ke zpracování a použití tradičního a v soutěži hojně užívaného motivu knihy. Kladně porota hodnotila prostorovost díla a odvahu při plánovaném technickém zpracování figury vystupující ze stránek knihy formou reliéfu.

Materiál

český pískovec (božanov), nerez, umělecká litina, železobeton (základy)

Anotace

Pro ztvárnění náhrobku byla zvolena cesta maximálního zjednodušení, oproštění od okázalosti či nadbytečných detailů. Ačkoliv Milan společně se svou manželkou Věrou strávil většinu svého života ve Francii, jeho kořeny zůstaly pevně spjaté s Brnem a Moravou, kde odstartoval svou světovou spisovatelskou dráhu. Jeho první román Žert je usazen v moravském prostředí a samotný náhrobek je pojat jako rukopis zmíněného románu. Rukopis prvního románu jako symbol začátku profesní kariéry a počátku cesty k nesmrtelnosti (nezapomnění). Nesmrtelnost je zde chápána jako obraz zemřelého v mysli živých. Vzpomínka lehká jako stránka papíru, se kterou si pohrává vítr. Listy rozevláté větrem jako symbol energie, tvůrčího procesu, cesty a lehkosti bytí. Nadstavbová část obsahuje čtyři pláty naskládané tak, aby vytvářely dojem rozevlátých listů papíru.

Hodnocení poroty

Porota ocenila za vhodné začlenění do prostoru a designérský přístup, který zaujme svojí lehkostí a líbivostí.

Materiál

beton, duralové plechy

Anotace

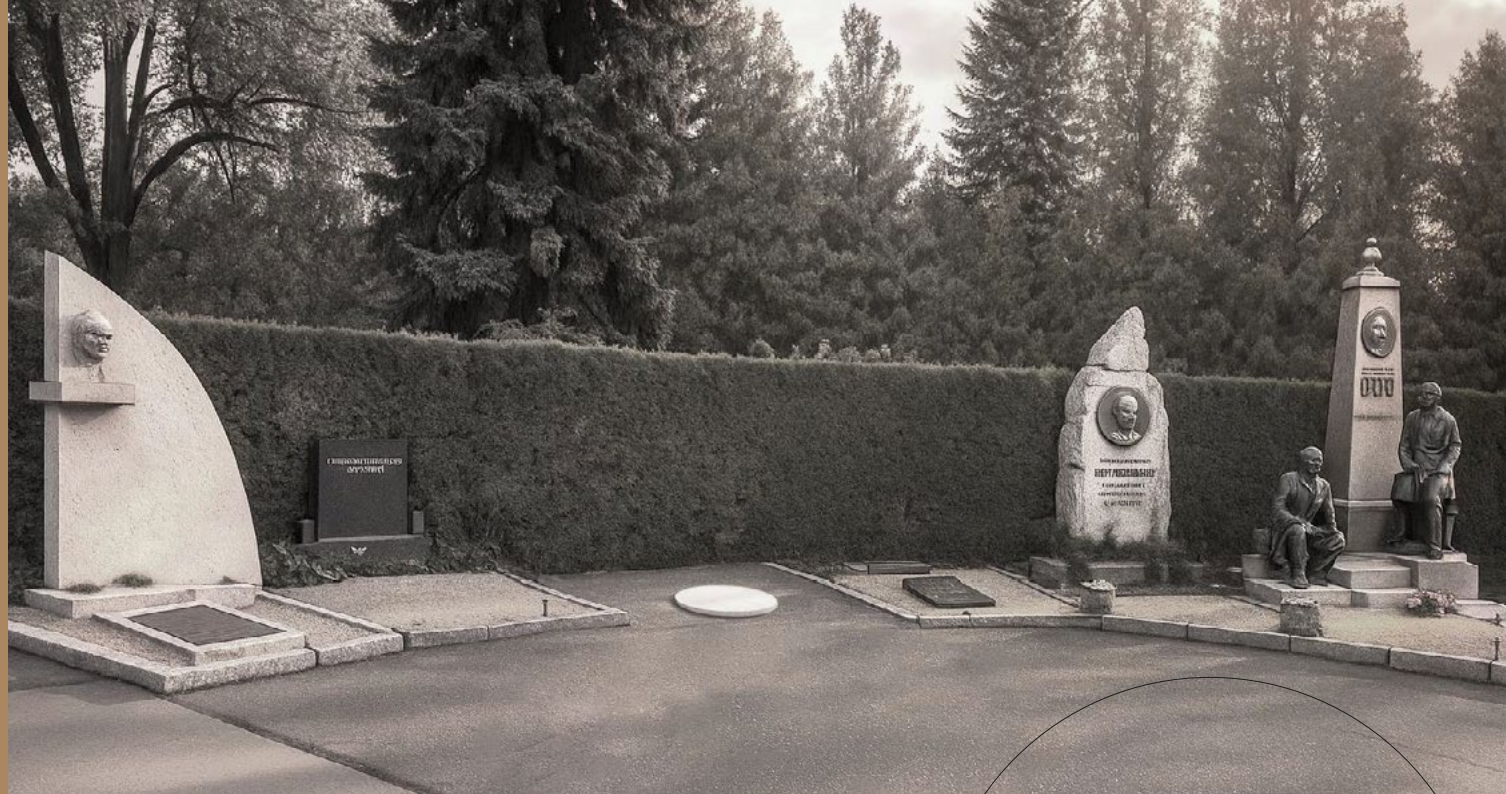
Ideově nosnou myšlenkou nekonvenčního výtvarného návrhu náhrobku Milana Kundery je přenesení autorské tvorby spisovatele do vizuálně prostorové sochařské kompozice – artefaktu, vizualizujícího vznik textů, básní, sbírek, knih, ale i drobných autorských kreseb M. K. Klávesy na klávesnici nesou národně Milana a Věry Kunderových. Zlatá barva kláves psacího stroje zdůrazňuje kvalitu textů autora. Kompozice graduje vloženým listem papíru do válce. Tento subtilní skleněný list v sobě nese nejen názvy děl Milana Kundery, ale je doplněn i o jeho autorské kresby. Kompozice je instalována na fundament náhrobku, který je současně jakýmsi psacím stolem, který je vyskládán hrubými pazourkovými oblázky ze západního pobřeží Francie. Celá kompozice náhrobku hovoří o tom, kdo Milan Kundera byl, co a jakým způsobem dělal, a tuto informaci předává i člověku, který nedej bůh o spisovateli vůbec nic neví...

Hodnocení poroty

Porota ocenila zasazení vůči okolním náhrobkům a neotřelé pojetí sochařského objektu v podobě psacího stroje.

Materiál

pohledový beton, kámen, nerez, sklo

Anotace

Levitující kruh v rovině tiché nicoty. Náhrobek Milana Kundery a Věry Kunderové. Bílá kruhová mramorová plošina vznášející se nad zemí v symetrické kompozici vzdorující konečnosti existence. Jako existence nic není věčné, dokonce ani monumentální trvalost kamene. Mechanismus mu umožňuje měnit se, čímž dává kruhu dva různé stavy: dočasný a věčný. Dočasný stav získaný rotací otevírá hrob a umožňuje umístění urny v podzemní komoře. Symetrie je narušena. Věčná je trvalá poloha, kdy kruh na svém původním místě komoru utěšuje. Navždy v symetrii. Jména jsou skromně vyryta na malé přední straně kruhu, opět uspořádána v jemné kompozici soudržnosti, jedno po druhém zabírající přední stranu.

Hodnocení poroty

Porota ocenila za odvážný, až radikální minimalismus, který evokuje meditativní charakter pietních míst japonské výtvarné kultury. Porota kladně hodnotila typografickou stránku návrhu.

Materiál

mramor

MONOLIT elements s.r.o. –
Tomáš Vrba,
Hana Svobodová

Spolupracující osoby:
Tibor Mužík,
Adam Horák

Anotace

Návrh pracuje s vertikálním prvkem – monolitickým kovovým pilířem zasazeným do kamenného soklu. Objekt se vyznačuje přísnou geometrií a minimální formální výmluvností. Špičaté zakončení pilíře buď proráží podstavec, nebo z něj vyrůstá – podle úhlu vnímání. Kovový prvek je utvářen tak, že vyvolává iluzi pádu – naklání se směrem k pozorovateli. Tato fyzická nejistota je podstatnou součástí návrhu: vizuální stabilita objektu je pouze zdánlivá. To, co působí pevně, je ve skutečnosti v neustálém vnitřním napětí. Návrh tematizuje simultánní existenci dvou neslučitelných postojů. Objekt se opticky zrcadlí ve svém okolí i v postavě pozorovatele, čímž zůstává částečně neviditelný a splývá s prostředím – působí spíše jako idea než hmotný monument. Zároveň vymezuje pomyslný střed čestného pohřebiště.

Hodnocení poroty

Porota ocenila jasný narativ srozumitelnosti a doslovnosti. Dále pak s ohledem na vhodné měřítko návrhu v rámci celého prostoru a za čistotu provedení.

Materiál

nerez, mramor, beton, corten

Neoceněno

Ideový záměr

Náhrobek tvoří bílý knižní blok v desetinásobně zvětšeném formátu tuzemské edice Kunderova díla, levitující nad soklem. Drážkování bočních stěn evokuje blok papíru, jeho šikmé rozříznutí na posunuté poloviny odpovídá autorovu životu ve dvou zemích, komplikovanému vztahu k Česku i mnohohrstevnatosti prací a jejich výkladů. Text využívá zvětšený strojopis (Hermes 3000). Ustoupení náhrobku od čelní strany soklové desky vytváří prostor pro pokládání květin a svící.

Materiál

Základ včetně urnové komory je železobetonový, sokl a náhrobek jsou z ultra-vysokohodnotného betonu.

Anotace

Dominantní ideou pomníku Milana Kundery v minimalistickém tvarosloví je zrcadlení jako metafora dialogům paměti a identity. Pomník je tvořen ze dvou stél, z leštěné černé žuly, přičemž se žulová busta Milana Kundery, umístěná na zadní straně první stély, zrcadlí na vyleštěné ploše druhé stély. Přední strana pomníku je čistá, s nápisy z nerezavějící ocele se jmény Milana a Věry Kunderových a jejich životními údaji. Pomník je tichým prostorem zamyšlení, který pojí vizuální čistotu s hlubokým významem.

Materiál

tvrdý vápenec s vlastnostmi podobnými mramoru,
dlažba – žula

Anotace

Návrh vyjadřuje příslušnost k zemím, ve kterých Milan Kundera žil a tvořil. Tato jeho životní, myšlenková a pracovní začlenění jsou plasticky vyjádřena dvěma k sobě posazenými vlajkami obou států, kde barevnost jednotlivých vlajek je dána strukturálním odlišením. Bílá = rovná, hladká, leštěná plocha, červená = vertikální vlnovka, modrá = vlnovka diagonální. Obě vlajky jsou vůči sobě posazeny v tupém úhlu, navozují otevřenou knihu a vyjadřují tak literární tvorbu, které se celý život věnoval. Tato plastická, reliéfní část náhrobku je posazena na urnové komoře, která je pohledově otevřená, a obě urny jsou v ní uloženy. Čelo urnové komory je překryto nerozbitným sklem a tímto způsobem jsou urny chráněny před povětrnostními vlivy a vandalismem.

Materiál

šedá, leštěná a pískovaná žula + nerozbitné sklo + drátěné sklo

Zuzana Kantová

**Spolupracující osoba:
Ing. arch. Jan Brejcha**

Anotace

Jako Milan Kundera nachází svoje postavy a vytváří jimi příběhy, tak zde pro něj autor našel nejvhodnější kameny a jejich skládáním pro něj a jeho ženu vytvořil pomník. Hlavním materiálem pomníku je kámen. Nejedná se však o klasický jeden monolit, nýbrž o vrstvení různých druhů. Kameny mezi sebou komunikují, navazují na sebe, důležitá je zde práce s lehkostí a tíží, kontrasty jak tvarovými, tak i barevnými. Jednotlivé kameny jsou dovezené z různých míst. Jsou vybrané pro svou barvu a tvar, aby bylo dosaženo pestrosti a kontrastů. Některé kameny jsou ponechány ve své základní obnaženosti, některé jsou nahrubo ořezané do základního tvaru i leštěné.

Materiál

mramor, žula

Rozměry

140 × 130 × 140 cm, 250–300 cm výška

Celková cena

1 240 000 Kč

Anotace

Autor toužil být skryt, zastíněn svým dílem. Dokladuje to nejen jeho přísně střežené soukromí, ale rovněž i nechuť hovořit o sobě. Ve svém esejistickém díle MK cituje Maupassanta: „Soukromý život člověka ani jeho tvář nenáleží publiku.“ Na kamenném podstavci spočívá kompozice dvou elementárních hranolů, motivovaná horní polovinou písmene K, které svou spodní částí mizí, ukrývá se do hmoty soklu. Kovová lavice v popředí tvoří určitou distanci, vymezuje pohyb návštěvníka. Horní část lavice prořezává nápis L'Immortalité. Prořezaný nápis se za vhodných světelných podmínek promítá na žulové dlažbě, ve které je zapuštěná urnová komora. Lavice také může sloužit jako místo pro položení či vsunutí květin. Nesmrtelnost je název sedmého Kunderova opusu a zároveň poslední, který autor psal česky.

Pro připomenutí jeho díla se tento román, mnohými pokládáný za Kunderův nejvýznačnější, zdá nejvhodnější. Pojem Nesmrtelnost je však v kontextu autora a jeho díla rozhodně mnohoznačnější a je ponecháno na divákovi, jaký význam mu přisoudí.

Materiál

kámen – granit, corten

**Studio Kubinský s.r.o. –
Bohuš Kubinský,
Monika Kubinská**

**Spolupracující osoby:
Ing. arch. Michaela Hantabalová,
hantabal architekti s.r.o.,
Martin Bojňanský Kamenárstvo –
Šamorín**

Anotace

Milan Kundera byl autorem paradoxu, ticha a intelektuální přesnosti. Jeho dílo nás nevede po vyšlapaných cestách, ale staví nás před zrcadlo. Právě odraz – jako vizuální i filozofický motiv – se stal základem našeho návrhu náhrobku. Ústředním prvkem kompozice je monolitická žulová stěla, abstraktně připomínající lidskou postavu. Její tvar – redukovaný, bez ornamentu – vzdáleně evokuje sochy z Velikonočního ostrova: archetypy paměti a mlčení.

Do přední seříznuté plochy je vsazen zrcadlově leštěný nerezový plech, přesně kopírující řez. Tento reflexní prvek zve návštěvníka, aby se v něm na chvíli uviděl – spolu s oblohou nad sebou – a tak se intuitivně spojil s duchem místa a díla. Je to zrcadlo pro přítomnost, nikoliv pomník minulosti. Zadní strana stély náznakově připomíná československou trikolóru – decentní motiv návratu domů,

do Brna. Celý návrh se nese v duchu Kunderova stylu: analytický, nepatetický, výrazově redukovaný, ale významově přesný. Není to pomník, který mluví za autora – je to prostor, ve kterém může promluvit on sám. Anebo my sami k sobě.

Materiál

žula

Ing. arch. Radim Horák

**Spolupracující osoba:
Ivana Jarošová**

Anotace

Pohledová levá strana kamene (zobrazující dílo) je hrubě opracovaná, kdežto pravá část se jmény a datací je jemně hlazená. Tato kombinace povrchů představuje Kunderovo rozdělení mezi dvěma světy, mezi Československem a Francií. Náhrobek svým tvarem připomíná i knihu, která svým částečným pootevřením poukazuje na Kunderovu introvertní povahu a jakousi strannost.

Ne každému bylo umožněno do ní nahlédnout, ale co nebylo proneseno z úst, bylo přeneseno perem na papír. To je i důvodem, proč každá linka zapuštěná v kameni symbolizuje vždy jedno publikované Kunderovo dílo. Linií je celkem 29. Zároveň mohou tyto linie připomínat linky pro notový zápis, odkazující na jeho kořeny (otec Ludvík Kundera) a jeho celoživotní vášeň pro hudbu. Hlavním

motivem jsou však znaky z přebalu knih vydaných u nás nakladatelstvím Atlantis, jejichž podobu ztvárnil výtvarník Boris Mysliveček a které se staly jasně rozeznatelným symbolem jeho díla. Symboly jsou řazeny chronologicky, jejich rozměr je 12 × 12 cm a materiál je bronz.

Materiál

královédvorský pískovec, bronz

MON NOM STUDIO s.r.o. –
Ing. arch. Roman Ženatý,
Dipl. Arch. Adriano Ferrer Escoyla

Spolupracující osoba:
Denisa Kučerová

Anotace

Návrh náhrobku se pokouší zohlednit téma identity, sebereflexe, iluze a paměti – motivů často přítomných v autorově díle. Zároveň si zachovává tvarovou jednoduchost a uměřenost, v souladu s přáním manželů Kunderových. Kompozici tvoří převýšená hmota půdorysného tvaru písmene L, jejíž hlavním materiálem je broušená matná černá žula. Vnitřní stěny náhrobku jsou osazeny dvěma zrcadlovými tabulemi z pokoveného skla, doplněnými texty se jmény a daty. Spojením zrcadlových ploch do pravého úhlu vzniká odraz, který není zrcadlově převrácený – člověk tak vidí svůj obraz tak, jak skutečně vypadá. Zbýlá plocha hrobového místa navazuje na úpravy bezprostředního okolí. Povrch je navržen z jemnozrnného šterku. V přední části je plocha doplněna solitérní rostlinou: levandulí, příp. lilií, odkazující na Kunderovu vazbu k Francii.

Materiál

broušená matná žula, pokovené sklo

doc. MgA. Jakub Gajda, Ph.D.

Spolupracující osoby:

**doc. Ing. arch. Eva Špačková, Ph.D.,
Bc. Veronika Zelenková**

Anotace

Řešení náhrobku Milana Kundery pracuje s celkovou prostorovou koncepcí daného místa. V zadním plánu prostoru jsou osazeny dva vysoké pilíře – jeden kolmý a o něj opřený pilíř štíhlejší. Tyto pilíře mohou znamenat pevnost a ukotvenost Kunderovy tvorby, pozice knih v knihovně, spojení či opření muže a ženy. Texty jsou provedeny pozitivně ve vysoké plasticitě (2 cm) typem písma Hermes 1943, který byl používán při strojopisu, což je připomínka doby i techniky psaní v letech, kdy Milan Kundera psal významná díla jak v češtině, tak i ve francouzštině. Důležitým prvkem a leitmotivem náhrobku je pak situace ve jménu spisovatele, kdy je litera i ve jménu Milan záměrně umístěna v řádku jména výše, jako u překlepu ve strojopisu. Jedná se o tedy o záměrný PŘEKLEP – ŽERT.

Materiál

pohledový beton, nerez (písmo)

Ing. Jiří Mašek

Spolupracující osoby:

Jan Štunc,

Ing. arch. Vladimír Krajíc,

Ing. arch. Martin Křenek

Anotace

Náhrobek je koncipován jako abstraktní vyjádření života a díla Milana a Věry Kunderových pomocí sedmi kovových kvádrů různých velikostí a pozic, které symbolizují složitost, provázanost a individualitu lidských osudů, podobně jako v Kunderových románech. Design se vyhýbá ornamentálnosti a doslovné symbolice, místo toho využívá redukované formy a intelektuální přístup odpovídající autorovu stylu. Busta Milana Kundery z olova, zakomponovaná do centrálního kvádru, připomíná jeho osobnost a tvůrčí odkaz.

Materiál

ocel, corten, beton, olovo a cín – busta

**STABIL s.r.o. –
Ing. Petr Daniel,
Ing. Pavel Bína**

**Spolupracující osoba:
Dana Chatrná**

Anotace

Náhrobek sestává ze tří naplocho položených kamenných desek. Monumentální bílé desky z hlazeného kararského mramoru pokryjí celé hrobové pole a dodají náhrobku požadovanou monumentalitu odpovídající významu a vážnosti osobnosti Milana Kundery a paní Věry. Tento čistý bílý podklad má evokovat nepopsaný dvojlist papíru představující výzvu pro každého umělce těsně předtím, než se ho dotkne jeho ruka. Autorem hlavního – a jediného – vizuálního prvku je Dalibor Chatrný (1925–2012), generační soupevník Milana Kundery (1929–2023), jeho dílo bylo zvoleno i s ohledem na to, že není dosud ve veřejném prostoru města připomínán ani zviditelněn, proto je spojeno s tak významnou plenérovou realizací, jako je náhrobek světově proslulého spisovatele Milana Kundery a jeho ženy Věry.

Materiál

carrarský mramor

Anotace

Socha představuje lehce přeložený list papíru, ležící na ploše čestného hrobového místa. Nápis z psacího stroje je do kamene lehce vtlačený, černěný. Na místě není nic víc než tento symbol spisovatele – papír popsaný psacím strojem. Socha je navržena jako kamenný blok z bílého carrarského mramoru stojící na betonovém základě. Lehký papír je v bloku kamene nucen přizpůsobit se těžké hmotě, stává se sochou a divák vnímá obojí, lehkost i tíhu, což při znalosti Kunderova díla vede k mnohým vlastním úvahám... Celý lichoběžníkový prostor je obehnaný žulovým obrubníkem a vysypaný bílými kameny, divák se tak soustředí na pravidelný tvar sochy. Kamenné okolí je vhodné pro pokládání květin a svíček. V průběhu dne je možno sledovat světelné proměny čtyř ploch objektu rozdělené skladem, který samozřejmě vytváří kříž. I toto může divákovi přinášet různá zamyšlení.

Materiál

carrarský mramor

**HUA HUA ARCHITECTS s.r.o. –
Ing. arch. Václav Kocián,
MgA. Natalie Chalcarzová**

**Spolupracující osoby:
Martin Flégl,
Filip Rajman**

Anotace

Urnový dvojhrob manželů Milana a Věry Kunderových kryje ocelový náhrobek ve tvaru dvou u sebe stojících knih. Větší silnější a menší subtilnější kniha stojí spolu jako muž a žena, ústřední literární téma spisovatele Milana Kundery. Stojí stejně jako knihy v knihovně těsně u sebe a podpírají se navzájem. Jsou orientovány hřbety dopředu a mezi stránkami se z čelního pohledu rýsuje výrazný text MILAN A VĚRA KUNDEROVI.

Materiál

cortenový plech 10 mm, dláždění – žulová kostka 150 mm

Anotace

Dominantním prvkem náhrobku je žulový kámen ve stylizovaném tvaru mírně pootevřené knihy. Kniha symbolizuje Kunderovy romány, básnické sbírky a další literární díla. Jméno spisovatele a jeho manželky s jejich životopisnými daty jsou navrženy do typografického bloku – představují pomyslnou obálku knihy. Jména a data narození a úmrtí doplňuje jedna z nejvýraznějších Kunderových kreseb, kterou nakreslil pro manželku na začátku jejich emigrace ve Francii a která si vytvořila k této kresbě velmi osobní vztah. Na stylizovaných stránkách knihy jsou svisle umístěny názvy všech autorových románů a básnických sbírek. Tečky na poslední stránce představují další díla, eseje atd. Podobnou velikost jako dominantní kámen ve tvaru knihy má vodorovně umístěná deska, která je členěna do písmene K. Zbývající plocha je rovněž pokryta žulovými deskami odlišné barvy.

Materiál

kámen – žula, základová deska – železobeton

Ing. arch. Lukáš Kemr

Spolupracující osoby:

Ing. arch. Jindra Kemrová,

Ing. Aleš Holanec,

Ing. Aleš Holanec ml

Anotace

Návrh náhrobku Milana Kundery je abstraktním vyjádřením se k jedinečnosti tohoto celosvětově významného spisovatele – romanopisce. A stejně jako v románu je i v tomto výtvarném díle skryt příběh. Příběh, jehož hlavním motivem je svoboda. Svoboda vycházející z vnitřní síly Kunderovy osobnosti. A možná to není jen svoboda, možná je to i nesmrtelnost. Kunderovy výrazné charakterové rysy předurčují tvarovou vertikality náhrobku. Ten je pomocí výrazné horizontální spáry rozdělen na dvě části. Spodní těžká a tmavá část symbolizuje život v Československu a naopak horní lehká a světlá část život ve Francii.

Materiál

žula, vápenec, mramor, křemen, kamenivo a beton

Radek Svoboda

Spolupracující osoby:

Ing. arch. Lenka Kropšová,
Ing. arch. Alžběta Wahlová,
Švec beton s.r.o.

Anotace

Jednoduchý náhrobek vychází z Kunderova autorského stylu, který je analytický, nesymbolický, výrazově redukovaný, ale nezjednodušující, vždy mířící k intelektuální pointě, nikoli ornamentální.

Hmota náhrobku je vytvořena ze základních geometrických tvarů – kruh/válec, čtverec, obdélník/kvádr. V převážné většině o rozměrech v násobku čísla 7. Toto číslo měl Milan Kundera rád: používal ho ve své tvorbě. Horizontála hmoty náhrobku bude nad terénem a sousedními hroby mírně levitovat. Tím se bude už na první pohled od převážně vertikálních sousedních náhrobků lišit, stejně jako výjimečný život Milana Kundery. Náhrobek bude vymodelován z moderního materiálu – ušlechtilého pohledového betonu. Na horizontální ploše náhrobku bude aplikována kresba Milana Kundery, jejíž příběh je základním stavebním prvkem (myšlenkou) navrhovaného řešení.

Materiál

pohledový beton třídy PB3-PB5

**DEXON ART s.r.o. –
Ing. Jaromír Gargulák**

**Spolupracující osoba:
Ing. Michal Kristen**

Anotace

Idea: Vlastní návrh respektuje přání paní Věry Kunderové, aby se toto pietní místo v maximální míře vyznačovalo jednoduchostí. S ohledem na skutečnost, že celý svůj život trávili v přítomnosti knih a prostřednictvím knih se Kunderovy myšlenky dostávaly k lidem, byla jako základní kámen zvolena kniha, tedy knihy dvě. Kniha 1 – Stojící otevřená kniha odkazující k osobnosti Milana Kundery, přičemž levá strana je čistá – nepopsaná, začátek cesty života. Pravá strana, kde je umístěn závazný text, odkazuje na popsany list života od narození po skon manželů. Kniha 2 – ležící, odkazující k osobnosti Věry Kunderové, která svým přístupem a pomocí utvářela prostředí kolem Milana Kundery. Tyto knihy se navzájem protínají a tvoří jednotlý celek.

Materiál

bronzová slitina CuSn8

**Architekti Brno s.r.o. –
Mgr. René Vlasák, akad. mal.,
Ing. arch. Tomáš Jurák**

**Spolupracující osoba:
Bc. David Kunderát**

Anotace

Pomník vychází z motivu levitace jako symbolu lidské myšlenky. Dvě horizontály ukazují vztah mezi zemí (symbol jsoucna, trvajícího světa) a nad ní levitující horizontálou (symbol ohraničeného bytí). Hlavním inspiračním zdrojem jsou myšlenky z románu Nevědění, které pojednávají o levitaci osob. V románu je silně přítomen pocit, že člověk nikam nepatří, který se v lidech uhnízdil jako tichý společník. I když se lidé snaží zapustit kořeny, vždy cítí, že jejich pravá existence je někde jinde. V zemi, kterou opustili, nebo v představě domova, který už neexistuje. Jsou věčnými cizinci, i ve svých vlastních životech. Otisk rzi do základny není předem určen. Jeho podoba závisí na čase a na vnímání lidí. Jak se mění, nabízí pomník vždy nový pohled a připomíná proměnlivost života. Po určité době se základna z drčeného vápence obnoví urovnáním povrchu drti a proces může začít znovu. Pomník tak vstupuje do přirozeného cyklu proměny, který se nikdy nezastaví.

Materiál

masivní plát z cortenové oceli a bílý vápenc

2109 Di Thomas Baertl

**Spolupracující osoba:
Ivo De Nooijer**

Anotace

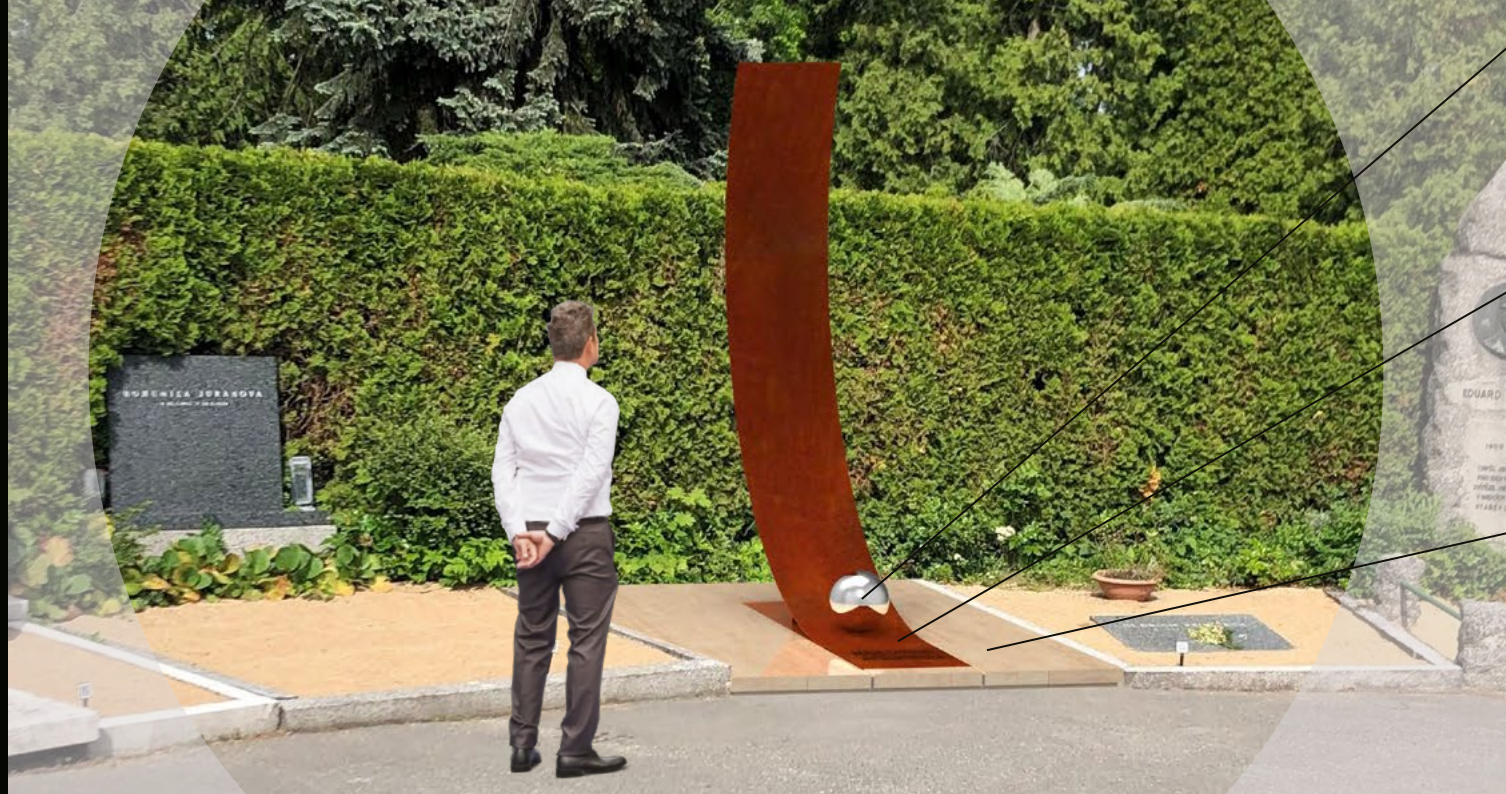
Náhrobek Milana Kundery nesleduje myšlenku monumentality. Hledá formu, která se blíží Kunderovu myšlení a psaní: tichou, přesnou, mnohvrstevnatou. Přenáší jemnou rovnováhu mezi lehkostí a myšlenkovou hloubkou do redukováného, ale výrazného architektonického gesta. Náhrobek tvoří mírně nakloněný obdélník z probarveného betonu. Deska vypadá, že ani neleží na zemi. Díky svému naklonění se od ní mírně vzdaluje, jako by se, podobně jako myšlenka, opatrně vzpírala gravitaci. Toto jemné oddálení symbolizuje odstup, s nímž Kundera nahlížel na svět, aniž by se mu kdy zcela vzdálil. Dvě bronzové vsadky: jedna přístupná pro symboly vzpomínek, druhá skrytá pro urny. Tiché místo, kde se jemně prolíná blízkost, čas a vztahy.

Materiál

beton, bronz

**Ing. arch. Marek Ječmen,
MgA. Zuzana Bartošová**

**Spolupracující osoba:
Ing. arch. Tomáš Madro**

Anotace

Náhrobek znázorňuje myšlenku tíhy a lehkosti bytí, která se vztahuje nejen ke Kunderovu dílu, ale také k tématu života a smrti. Náhrobek by měl být připomínkou života, ve kterém se tíha i lehkost vyskytovaly, a můžeme v něm číst i často nelehký osud autora. Koncept náhrobku je inspirován úryvkem z knihy Nesnesitelná lehkost bytí, kde se autor zamýšlí nad tíhou a lehkostí a jejich významy: „Je tíha opravdu hrozná a lehkost nádherná?“ Tyto úvahy jsou natolik silné a vše vystihující, že byly jasným popudem pro jejich ztvárnění. Tíha či břemeno, které si každý obrazně s sebou nese, jsou zde zachyceny pomocí koule, a naopak plát plechu, který je uveden do pohybu tíhou koule, by měl vyjádřit lehkost, se kterou je tato hmota vypružena do výše. Zaoblený plát plechu je pomyslnou houpačkou v životech, kde tíha převažuje lehkost, a naopak, tyto dvě veličiny se rovnocenně doplňují.

Materiál

corten, ocel, travertin, chrom, beton

Anotace

V ideové rovině stojící za realizací náhrobku Milana Kundery jde autorovi o jemné, i když vizuálně naprosto zřejmé propojení jeho návrhu s Kunderovou tvorbou. V případě Kundery tak jde o dílo, Nesnesitelnou lehkost bytí. Autor svůj návrh vizuálně propojuje s úvahami spisovatele v tomto jeho nejznámějším díle: „... že je člověk lehčí než vzduch, vznáší se do výšin, opouští zemi i svou pozemskou podstatu...” – právě tato pasáž dnes vyjadřuje Kunderovo opuštění země i vlastní pozemské podstaty, zatímco jej váha jeho vlastního odkazu natrvalo ponechává spoutaného se zemí; je zde ona tíha i lehkost... Pro východisko při hledání formy a výrazu náhrobku bylo však zároveň zapotřebí respektovat přání Věry Kunderové: jednoduchý styl, výrazová střídmost, absence ornamentu

a gradace ke Kunderově intelektuální pointě, která, aniž prvoplánově kalkulovaná, dokáže zaskočit formou a vzápětí vyvolat úvahu o svém obsahu. Právě v této Kunderově cestě se autor uměleckého návrhu náhrobku rozhodl pokračovat.

Materiál

černá žula, bílá kamenná drť

**akad. arch. Miroslav Vochta,
Jan Vavruša**

Anotace

Pomník je tvořen žulovou deskou s bronzovou plastikou. Deska bude ze dvou druhů žuly, levá část z české žuly z lokality Kamenná a pravá část desky s nápisem a pro pokládání pietních předmětů z francouzské leštěné žuly z lokality Tarn. Bronzová plastika je inspirována vlajícím šátkem, který je tvořen z názvu děl Milana Kundery. Písmo na desce bude kovové, zapuštěné.

Materiál

pohledový beton, kámen, nerez, sklo

Anotace

Návrh se snaží připomenout dvojí podobu Milana Kundery – světového autora i člověka, který si pečlivě chránil své soukromí. Forma vychází z motivu vyskládaných knih, jež symbolizují způsob, jakým Kundera vstupoval do veřejného prostoru výhradně prostřednictvím svého díla. Beton, zvolený jako primární materiál, zde funguje nejen jako trvanlivý element, ale i jako metafora váhy paměti. Ve středu náhrobku je hmota záměrně vynechána – prostor vyplněný mechem vytváří tichý kontrast k okolní struktuře. Vznáší se zde jen urnová komora, oddělená od okolí, do níž se otiskují hřbety knih. Svojí formou odkazuje také k archetypální architektuře, jež svými antickými vzory rezonuje s Kunderovou postmoderní mnohvrstevnatostí, fragmentárním pohledem na realitu a prolínáním významových a časových rovin.

Materiál

vysokopevnostní UHPC beton

Ing. arch. Jaroslav Sedlák

**Spolupracující osoba:
Ing. arch. Jiří Markevič**

Anotace

Hladká, vypouklá kopule ve středu působí dojmem zrcadlového povrchu – jako by šlo o čočku nebo odraznou sféru. Tento tvar evokuje Kunderovu schopnost odrážet společenské jevy, analyzovat je z odstupu a přetvářet v literárně brilantní formu. Odrazivost zde symbolizuje zrcadlení společnosti skrze román, ve kterém se čtenář zároveň vidí i ztrácí. Stékavý, jakoby „roztavený“ přechod mezi kulovitým objektem a podstavcem působí organicky a nestálým dojmem. Připomíná Kunderovu tematiku neuchopitelnosti paměti, identity a pravdy – vše se proměňuje, stéká a znovu formuje. Je to vizuální metafora jeho postmoderní skepse ke „stálým pravdám“. Zatímco betonový podstavec stárne a zraje, kopule zůstává neměnná – jako nástroj introspektivní reflexe.

Materiál

nerez a beton

Anotace

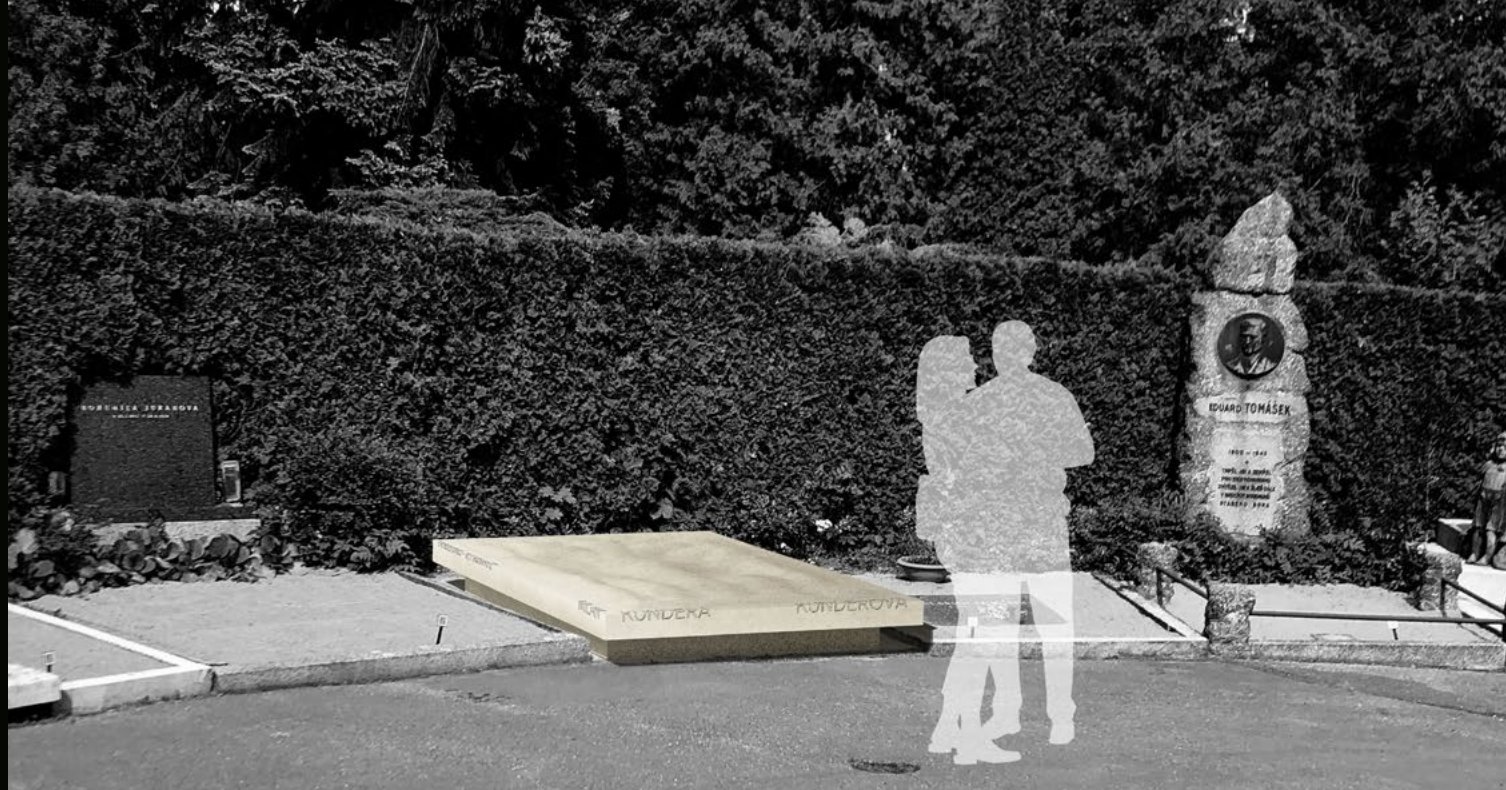
Papír byl tradičním materiálem spisovatele, zachycoval slovo, aby ho předal čtenáři. Papír umožnil zaznamenat text a udělal tak z vypravěče spisovatele. Navržený objekt představuje zmuchlaný papír vyndaný z psacího stroje. Kundera texty pečlivě upravoval, neustále je vylepšoval, dokud s nimi nebyl spokojen. Odhozený papír je odraz tvůrčí energie. Náhrobek je navržen z bílého carrarského mramoru. Bílá barva je čistá, perfektní, dokonalá. Přesně takové texty byly cílem Milana Kundery. Bílé jsou i střechy Paříže, kde Kundera žil a zemřel. Papír je lehký, ztvárněný v kameni těžkne. Lehkost a tíže jsou protiklady, se kterými Kundera pracoval.

Materiál

žula a carrarský mramor

**Michaela Tomášková,
Jorge Juan Gómez Vázquez,
Agáta Slámová,
Jiří Polák**

**Spolupracující osoby:
Jacinto Gómez Pedraz,
Vivien Flavia Maria Sorrentino**

Anotace

Návrh náhrobku koncipujeme jako negativní figurální reliéf v monolitické betonové desce ukrývající spodní kryptu s ostatky. Horizontální deska náhrobku zbavuje autora pozice hrdiny a abstrahované figury zpodobňující Věru a Milana jako ženu a muže přinášejí pozornost k tématu vztahů, jímž se Kundera intenzivně zabýval. Oba dva stavíme na stejnou úroveň, tak jako je Kunderovo dílo bez Věry nemyslitelné. Kunderovým přáním bylo zmizet z veřejného dění a nechat své dílo mluvit za sebe – to však přitáhlo k jeho osobě velký zájem veřejnosti. Negativní reliéf je tak jistým monumentem absence, zve k pohledu dovnitř, vyzývá k reflexi, kontemplaci.

Materiál

porobeton, beton

Anotace

Náhrobek reflektuje Kunderovu životní cestu i jeho postoj k vlastní identitě. Je vytvořen z dusané hlíny – materiálu spojeného s pamětí, individuální zkušeností a krajinou. Hlína není symbolem, ale surovým materiálem – vrstveným, drolivým, nestálým. Uchovává stopy míst, kde Kundera žil a tvořil. Návrh vychází z respektu k autorově zdrženlivosti – neoslavuje, nevysvětluje, nevnučuje významy. Jeho forma je tichá, věčná a pokorná. Klade důraz na přesnost, kontext a řád – nikoli monumentalitu.

Materiál

porobeton, beton

Anotace

Cílem návrhu je moderní interpretace tradičního náhrobku. Lapidární forma zarážky v knihovně světové a české literatury označená tím nejsrozumitelnějším symbolem, písmenem K. Náhrobek je tvořen dvojicí hranolů s poměry stran 1 : 4 : 9 umístěných na mírně odsazeném soklu. Horizontální hranol je rozdělený na poloviny, jeho spodní část je odnímatelná a umožňuje přístup do urnové komory. Vertikální panel je proříznutý písmenem K, pod kterým je umístěný textový popis ve formě negativního otisku písmen s vnitřním zlacením. Náhrobek je navržený z vysokopevnostního litého leštěného betonu v antracitové barvě. Hrobové pole je vymezeno obrubníky se zkosenými horními hranami provedenými rovněž z litého betonu. Plocha mezi obrubníky a náhrobkem je vysypána mramorovou červenou drtí.

Materiál

litý leštěný beton

**Intervence s.r.o. –
Adam Vodička,
Ing. arch. Laura Draxler**

**Spolupracující osoby:
zeitgeist unlimited s.r.o.,
Ing. Monika Jarolímová**

Anotace

Prostorové řešení je podřízeno záměru, interakci, která se v prostoru odehrává. Fokus je tak přímý, že cokoliv mimo jeho pointu je považováno za balast a není do návrhu přijato. Výsledkem je tedy čistá forma – kulisy, které vytvářejí prostor někde v člověku. Chvilku mezi chvilkami. Prvním tónem kompozice náhrobku je jednoduchá lavička. Mobiliář, jako prvek ze své podstaty určený pro použití člověkem, zve pozorovatele k bližší interakci, dovoluje mu vstoupit a ponořuje jej více do děje. Zdánlivá křehkost skla je přitom v kontrastu s lidskostí, odkazuje na něco dál, vybízí k úctě a také umocňuje významnost tohoto momentu. Povrch náhrobku přikrývá pochozí plát z leštěné oceli, jako by to bylo rozvinuté plátno tekutého zrcadla. Divák se tak ocitá tváří v tvář sám sobě, ale jeho pohled je – tak jako v díle Milana Kundery – přesměrován jinam: na svět kolem, který se mu pokojně a nerušeně děje „za zády“.

Materiál

odlévané hutní matné sklo, leštěné ocelové plechy

**STUDIO D1 s.r.o. –
Radovan Veselý,
Pavel Tasovský**

**Spolupracující osoba:
Ing. arch. Vladimír Pacek**

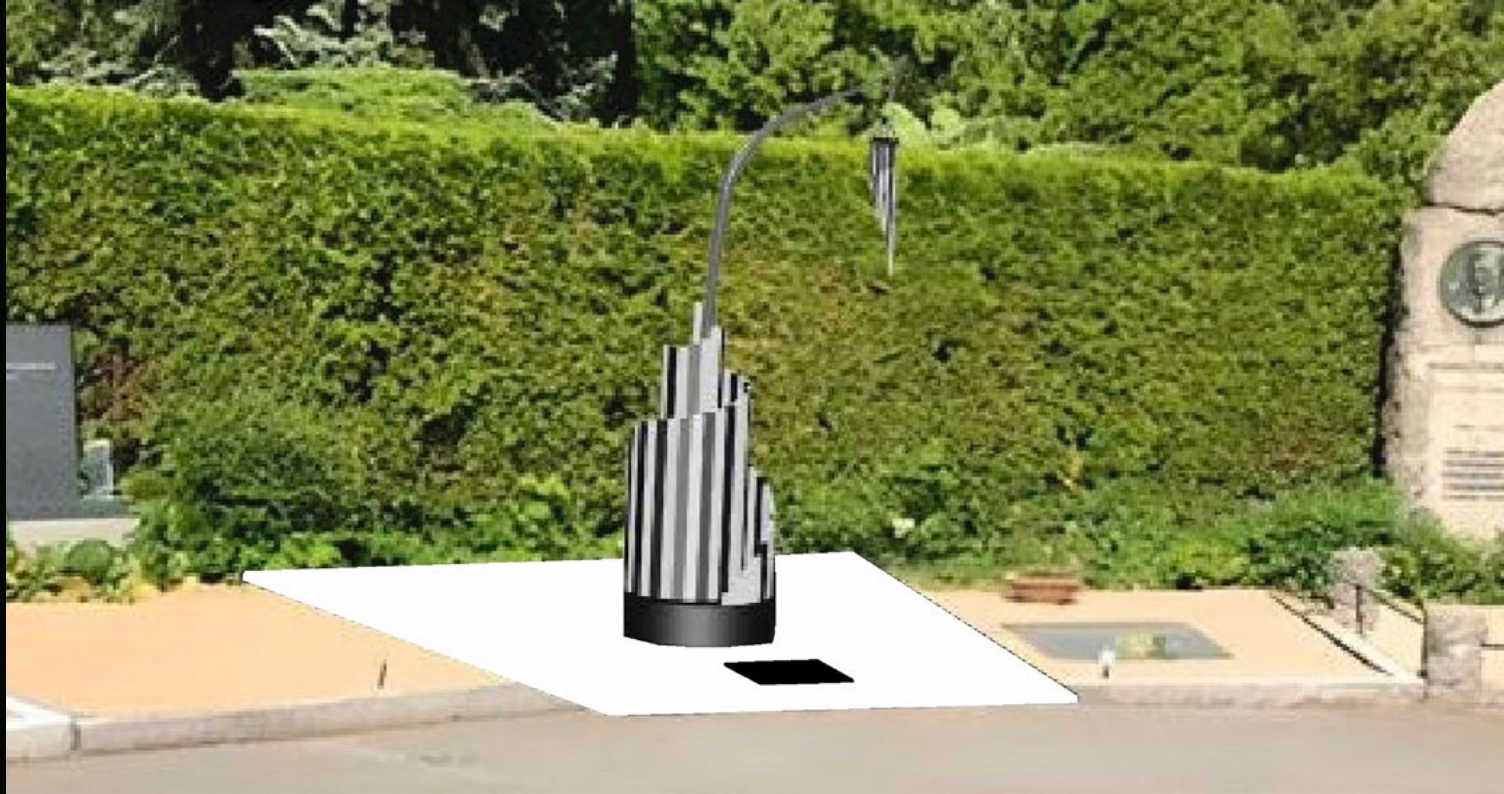

Anotace

Motiv a ideový název je NESNESITELNÁ LEHKOST BYTÍ.
Ocelová plastika ve tvaru uzlu symbolizuje složitost života i díla Milana Kundery. Sílu osobnosti i díla podtrhuje „proražení“ kamenných desek a vertikální řešení směřující k nebi evokuje nesmrtelnost.

Materiál

broušený beton, ocelový plech o síle 1,5 cm, žula

Anotace

Náhrobek je vytvořen jako místo rozjímání bez patosu, silná a diskrétní sochařská přítomnost v dialogu s prostředím hřbitova a Kunderovým dílem. Vyzývá k zamyšlení, aniž by vnucoval jednoznačný význam – podobně jako romány, které zanechaly stopu v dějinách světové literatury. Spirála byla zvolena pro svou schopnost evokovat nelineární pojetí času, který se rozvíjí ve vrstvách, podobně jako vzpomínky, návraty a zapomnění, tedy témata, která prostupují Kunderovým dílem. Černá barva, kontrastující s bílými vertikálními liniemi, odkazuje na dualitu přítomnou v Kunderově díle: lehkost a tíhu, paměť a zapomnění, světlo a temnotu světa. Druhá, menší spirála je zavěšena výše a funguje jako větrný zvon, který vydává náhodné tóny podle směru a intenzity větru. Tento zvukový, minimalistický

a nepředvídatelný prvek je poctou Kunderově lásce k hudbě i jeho zálibě v ironii osudu. Dva sochařské prvky evokují přítomnost dvojice – Milana Kundera a Věry Kunderové – v těsné blízkosti, bez fúze, věrně jejich společnému příběhu. Jejich uspořádání naznačuje tichý a důvěrný dialog.

Materiál

žula, povrchová úprava letáno

Náhrobek Milana Kundery

Katalog soutěžních návrhů

socharske.brno.cz

